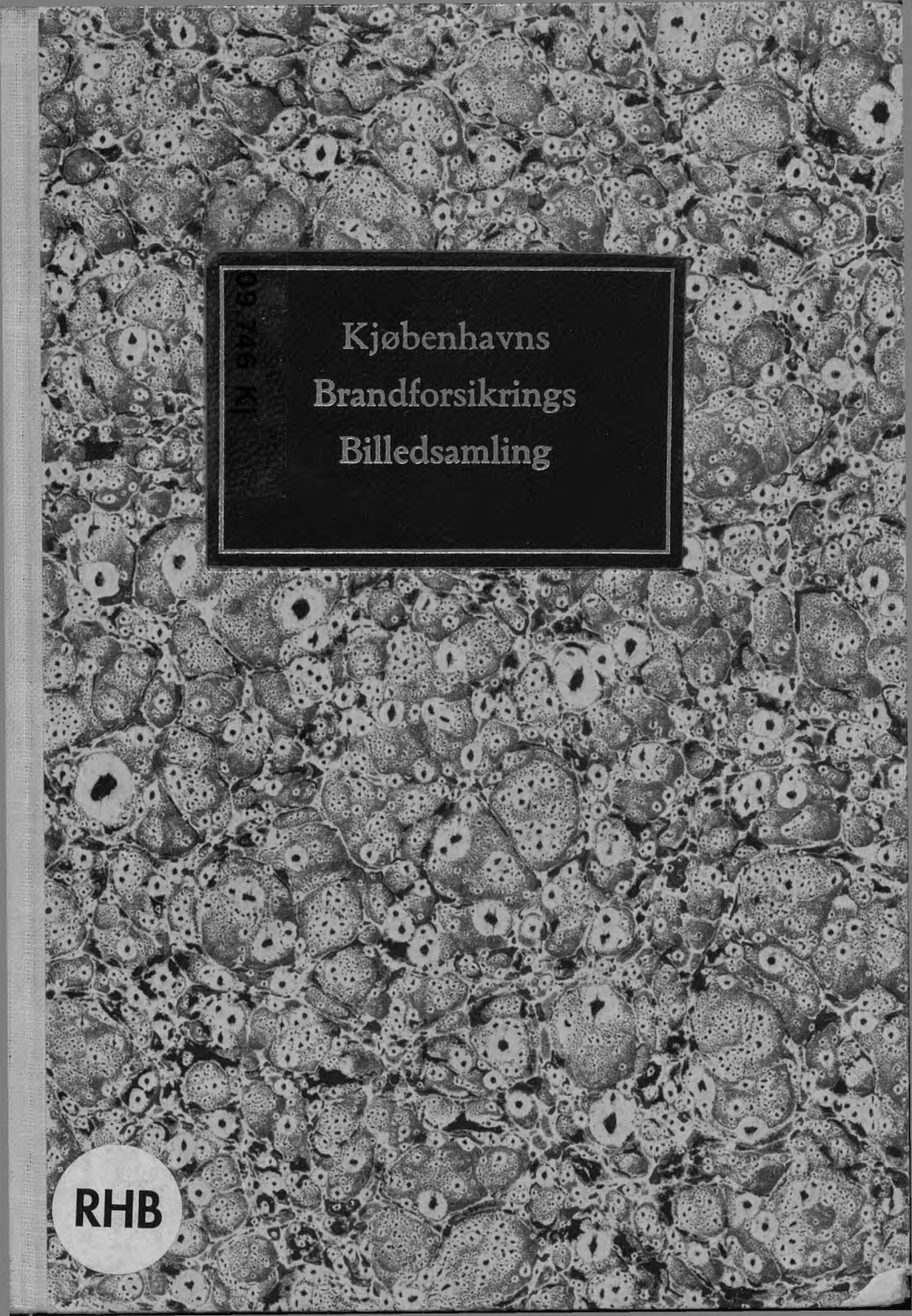

545172577

101 KØBENHAVNS
KOMMUNES
BIBLIOTEKER

92748 N
Kjøbenhavns
Brandforsikrings
Billedsamling

RHB

KØBENHAVN
RÅDHUSBIBLIOTEK

09.74
Jk
ex. 1

Kjøbenhavns
Brandforsikrings
Billedsamling

1875
1876
1877

NOGLE BETRAGTNINGER OVER BRANDBILLEDETS UDVIKLING

I foråret 1808 arrangerede kobberstikkeren G. L. Lahde i sit hus i Gothersgade en udstilling af billeder til minde om byens bombardement det foregaaende aar, og indtrykket de gav af »de mange Bombers og den megen Røgs Knaldeffekt« fik en anmelder i »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« til i begejstring at udbryde, at han aldrig havde faaet »saa megen Sieleføde for en Mark«. Ikke desto mindre var udstillingen daarligt besøgt, men havde man dengang kunnet forudse disse billeders senere store popularitet, havde der været mindre grund til fortrydelse. Imidlertid skyldes den manglende interesse maaske, at bombardementet endnu var i for frisk erindring til, at man brød sig om at genopleve det, men i virkeligheden synes billeder af brande heller ikke tidligere at have været særlig yndede. Ganske vist forestiller det ældste billede, der kendes, et maleri paa Gaunø, Sophie Amalienborgs brand den 19. april 1689, da hened 180 personer under en operaforestilling i en tilstødende træbygning mistede livet, saaledes at »der var fast ingen fornem Familie eller Hus i Kjøbenhavn, som jo maatte beklage eller begræde sine Paarørende og for dem anlægge Sorg«, men det må sikkert betragtes som et isoleret eksempel. End ikke af byens første store brand 1728, der lagde de tættest befolkede kvarterer mellem Vestervold og Gothersgade og mellem Nørrevold og omkring Knabrostræde helt ud til Nybrogade, eller med andre ord en fjerdedel af byens samlede omraade øde, eksisterer der et eneste autentisk billede. De, der findes, er som kobbersticket i Frederik V's atlas byprospekter, der er blevet forsynet med flammer.

Først omkring 1750 begynder brande saa smaat at hævde sig paa lige fod med andre billedmotiver, og i de følgende godt 100 aar opnaar brandbilledet en stadig større popularitet. Den svigtende interesse for det i vore dage, skyldes sikkert fotografiets større muligheder for at fastholde de dramatiske situationer, der opstaar under enhver ildebrand.

I virkeligheden er denne udvikling meget interessant og giver anledning til forskellige betragtninger.

Skønt brandbilledet nærmest maa karakteriseres som et genrebillede, er det paa grund af sit specielle motiv og de midler til at skabe effekt, det betjener sig af, beslægtet baade med de i sin tid yndede fremstillinger af fyrværkeriscener og med det tidligere meget populære bataillेमaleri. Som i disse er det ligeledes ofte mere den kunstneriske gengivelse af ild og røg end stedets topografiske paalidelighed, der er taget hensyn til.

Dette var saaledes uden tvivl tilfældet med det maleri af Egbert van der Pool, som for nylig blev solgt paa auktion hos Arne Bruun Rasmussen i Bredgade. Det var malt 1658 og forestillede en natlig ildebrands-scene i en hollandsk landsby. Mørket blev kun brudt af et grøngult lys fra flammerne, der udviskede alle skarpe konturer og kastede et uhyggeligt skær over de beboere, der var ilet til hjælp.

Et andet karakteristisk brandbillede fra 1661 af Egbert van der Pool tilhører Kunstmuseet, og i dets besiddelse findes ogsaa et typisk maleri af Aert van der Neer af en natlig ildebrand i en by om vinteren. Af denne maler er bevaret flere lignende billeder, blandt hvilke et af de mest kendte tilhører Kaiser Friedrich Museet i Berlin.

Selv om det fortrinsvis synes at have været de nederlandske kunstnere, der har været interesseret i at benytte brande som motiv for deres billeder, forekommer billeder af brande naturligvis ogsaa i andre landes kunst. Saaledes har den venetianske maler Francesco Guardi bl.a. malt et billede af den store brand i kvarteret San Marcuola i Venezia 1789, hvortil der findes et forarbejde i Museo Correr i Venezia. I England er et af de tidligste eksempler i denne genre Hogarths satiriske stik fra 1762 af en ildebrands slukning, hvor man ser de fantastiske forsøg, der bliver gjort paa at bekæmpe flammerne, men brandbilledets udbredelse i de enkelte lande er endnu ikke tilstrækkelig oplyst til, at det er muligt paa det foreliggende grundlag med sikkerhed at kunne udtale sig om de indflydelser udefra, der kan have paavirket det danske ildebrandsbillede. Kunsthistorisk forekommer det imidlertid som om to synspunkter har gjort sig gældende. Det ene repræsenteret af de kunstnere, der betragtede ilden og røgen som en malerisk oplevelse, hvorunder det øvrige billedmotiv maatte indordne sig; det andet af de kunstnere, der lagde

ligesaa meget vægt paa, at deres billeder ogsaa skulde være topografisk paalidelige.

Til de sidste hører de danske malere og kobberstikkere, der omkring 1800 udførte brandbilleder »til det brede Borgerskabs Forbrug«.

Som nævnt var de hjemlige forbilleder faa, og det er vel overhovedet tvivlsomt, om de har været kendt ud over en snæver kreds. Men at ildebrandsmotivet har været benyttet af danske kunstnere omkring midten af det 18. aarh. fremgaar af den omtale, præsten Nicolai Jonge i sin »Kjøbenhavns Beskrivelse« giver af de 22 landskaber, som teatermaleren I. P. Lund i anledning af Christian VII's bryllup 1766 udførte til Christiansborgs riddersal, hvis vægge de smykkede, indtil de 1778–91 erstattedes af Abildgaards malerier, at »Hr. Lund har for det første villet fremstille alle Luftens Forandringer, nemlig: Morgen, Middag, Aften, Maaneskin, *Ildebrand*, Torden og Lynild etc....«.

Disse billeder er for længst gaet tabt, men hans opfattelse af en ildebrand viser tre gouacher i Københavns Bymuseum af Kongens (Christian IV's) Bryghus' brand natten mellem den 7.–8. maj 1767. Branden var en af de største og farligste siden 1728, for paa et vist tidspunkt var baade Tøjhuset, Kunstammeret (det nuværende Rigsarkiv) og slottet stærkt truet, men det lykkedes dog at begrænse ilden til selve bryghuset. Som teatermaler er det særlig røgen og flammernes skær mod den mørke nattehimmel, der har interesseret ham, og i visse retninger synes hans manér at minde om Guardis.

Lignende tanker gør man sig ogsaa, naar man betragter Lunds samtidige, teatermaleren Peter Cramers maleri i Bymuseet af den ene af de to voldmøller – Kongens Mølle eller Grønlands Mølle – som blev ødelagt, da et krudttaarn i Rosenkrantz Bastion ved Østerport den 31. marts 1779 sprang i luften, hvorved 47 mennesker blev saaret og 7 dræbt.

Hans øvrige billeder er derimod paavirket af det nederlandske genremaleri, saaledes bl. a. et maleri, der ligeledes findes i Bymuseet, af en kongelig kanefart i fakkelskær, som har stor lighed med hans tegning til Haas radering: »Forestilling af de antændte Begkrantzte som saaes da Hans Mayt. Kong C. 7 med følge gjorde Kahne Fahrt i Kiøbenhavn 1771«. I begge billeder har faklernes flammer lidt af ildebrandens karakter.

Med »Den danske Teniers«, som han paa grund af sine mange folkelivsskildringer er blevet kaldt, har den senere som blomstermaler kendte C. D. Fritsch i sine tidlige tegninger det tilfælles, at de begge med flid og interesse studerede livets brogede mangfoldighed paa gader og stræder. I Lahdes to kendte stik af Christiansborgs brand den 26. februar

1794, hvortil han leverede fortegningerne, viser hans omhyggelighed og sans for detaljer sig i hans miniatურagtige skildringer af de panikslagne tilskuere, der efter bedste evne søger at redde møbler og andre værdigenstande ud af det brændende slot, hvis ødelæggelse efter Henrik Steffens mening »vare Begyndelsen til en Epoke i Landets Historie, som bestandig blev mere dunkel og mere uheldssvanger«.

Aaret efter brændte byen for anden gang i samme aarhundrede. Fra marinens oplagsplads paa Gammelholm, hvor ilden udbrød, førtes flammerne af vinden over til kvarteret omkring Nikolaj Kirke og derfra videre til bebyggelsen mellem Gammelstrand-Nybrogade og Amager-torv-Vimmelskafte for til sidst at lægge hele den vestlige del af staden i aske. Lahde og Fritsch genoptog nu deres samarbejde, og i fællesskab udførte de fem stik af den sørgelige begivenhed, der tillige med en kort tekst og ledsaget af et kort over brandens udstrækning blev udgivet i bogform af Lahde under titlen: »Branden i Kiøbenhavn d: 5. 6. og 7. Juny 1795«. Titelbladet til dette smukke lille arbejde er gengivet som indledning til billederne i denne bog.

I lighed med Lahde og Fritsch arbejdede kobberstikkeren Andreas Flint sammen med arkitekten C.F. Stanley, men kun to af de fire stik, der skyldes dem, er signeret af begge kunstnere: Udsigten fra Slotspladsen til det brændende kvarter omkring Nikolaj Kirke og Raadhusets og Vajsenhusets brand paa Nytorv. De to andre: Brandens udbrud paa Gammelholm og Udbredelsen af ildsvaaden ved admiralitetet i Holmens Kanal er usignerede, men overensstemmelse i manér og udførelse bekræfter deres kunstneriske tilhørsforhold, ligesom ogsaa en usigneret tegning, der viser udsigten over den ødelagte by, efter sin lighed med de fire stik uden tvivl skyldes Stanley.

Medens Fritsch og Lahde i deres stil og opfattelse nærmest er nederlandsk-, maaske ogsaa noget tysk-paavirkede, er de Stanley-Flint'ske billeder især i arkitekturen præget af klassicismens sobre kølighed, som Harsdorff repræsenterede paa Akademiet.

Foruden disse kunstnere har den tyske kobberstikker J. G. Friedrich, der var blevet indkaldt for at udføre plancherne i zoologen O. F. Müllers værker, skabt en række udmærkede og meget oplysende stik af Christiansborgs brand, byens og af Slaget paa Rheden, Skærtorsdag den 2den april 1801.

Denne begivenhed, men navnlig bombardementet 1807, der med faa afbrydelser varede fra onsdag aften den 2. september kl. 7 $\frac{1}{2}$ indtil lørdag den 5. om aftenen, gav anledning til en vældig kunstnerisk produktion. »Sommetider – fortæller Lahde – kom bomberne en efter hverandre;

sommetider løsnedes alle Morterer paa et Batterie paa engang; tillige kom kugler, som ikke kunde sees ligesom Bomberne, Brandkuglerne og Brandpile«. Foruden Frue Kirke, Universitetet, Borchs og Valkendorfs Kollegier nedbrændte ialt 300 ejendomme og 1.600 beskadigedes.

Denne gang var det dog ikke blot som efter 1795 de yngre kunstnere alene, der spekulerede i et sensationshungrende publikums købelyst, men ogsaa de lidt ældre som C. A. Lorentzen, der 1803 var blevet udnævnt til professor ved akademiet, og hofkobberstikkeren J. F. Clemens, som mente at se en økonomisk fordel i at fremstille billeder, der kunde faa folk til at gyse ved tanken paa krigens nylig overstaaede rædsler. Sammen havde de allerede 1801 udført det kendte stik af »Bataillen d. 2. April 1801, paa Kiøbenhavns Reed«, og efter 1807 stak Clemens Lorentzens berømte maleri af »Den rædsomste Nat i Kiøbenhavn imellem den 4de og 5te Sept. 1807« set fra Kongens Nytorv.

Lahde var dog den, der var mest interesseret i »at slaa mønt« af det ulykkelige bombardement, men, som nævnt, kronedes hans anstrengelser ikke med særlig held. Selv tegnede han daarligt, og i stedet for Fritzs, med hvem hans samarbejde synes ophørt, knyttede han den unge C. W. Eckersberg til sig. I fællesskab udførte de en række belejrings- og bombardementsbilleder som: »Udfald mod de Engelske i Classens Have, under Kiøbenhavns Beleiring, d. 31 August 1807«, »Vor Frue Taarns brand, Natten mellem 4 og 5 Sept. seet fra Landemærket« og »Kiøbenhavn Natten mellem 4 og 5 September seet fra Christianshavn«, men desuden kendes der af Eckersberg flere akvareller, som viser hvilket overvældende indtryk det engelske overfald gjorde paa ham.

Til den kreds af kunstnere, der i disse aar sluttede op om Lahde, hørte foruden Eckersberg den kun et par aar yngre I. P. Møller, som han udførte forlægget til Lahdes stik af Graabrødretorv efter bombardementet sammen med, den schweitzisk fødte maler Johann Heinrich Senn, kobberstikkeren Niels Truslew, af hvem der ogsaa kendes nogle bombardementsbilleder, og C. D. Gebauer, hvem en udmærket tegning i Bymuseet af den bomberamte Nørregade skyldes, men hvis opgave ellers bestod i at kontrollere de øvrige kunstneres fremstillinger af heste. Udenfor denne kreds stod maleren P. L. Saxesen, der sammen med kobberstikkeren H. Wensler, som ernærede sig »ved Kobberstikning, Kobbertrykkerie, Illuminering og Tegning«, har udført stikket af byens bombardement set fra Nørrebro.

Disse billeder af bombardementet er nogle af de mest populære i dansk kunst, men den store folkeyndest, de har opnaaet, skyldes først og fremmest de kraftige effekter, Lahde og hans arbejdsfæller betjente

sig af. Medens det for dem var hovedsagen at fremstille bombernes fald og de opstaaede brande saa drastisk og uhyggeligt som vel muligt, indsaa andre efter dem, at en yderligere fordybelse i den spændingsfyldte uhygge, som opstaaer under større brande, vilde kunne frembyde en fare for den kunstneriske kvalitet. I stedet foretrak de derfor at skildre ildens og røgens rigt nuancerede farvepragt, saaledes som f. eks. Sødring har gjort i sit maleri af Langebros dampmøllens brand den 8. februar 1832 og Messmann i sit maleri af den store brand paa Adolphs Plads bag Børsen natten mellem den 20.-21. december 1856. I begge billeder tegner de omliggende bygninger i flammernes rødsprængte skær deres skarpe silhouetter mod den sorte nattehimmel, der næsten dækkes af de vældige røgmasser, som ilden udvikler, og hvis genspejling i havnens vand er af stor malerisk virkning.

Langt større opsigt vakte dog Christiansborgs brand den 3. oktober 1884, og i samtidige billeder er det derfor først og fremmest det fraadende ildhav, der er lagt vægt paa at give et indtryk af, og de uhyre folkemasser, som strømmede til for at overvære det storslaaede skuespil. Blandt de mange billeder, der eksisterer af branden og ruinen, er det i virkeligheden kun C. Chr. Andersens malerier af det ødelagte slot, som i malerisk henseende har nogen værdi.

Det intime sammenspil mellem bygningsmasserne, ilden og røgen, som det ældre slægtled af malere havde opdyrket, synes saaledes kun et faatal af de yngre at have haft blik for, men til gengæld havde de maaske i højere grad ligesom Lahde og hans kreds sans for det dramatiske. Men alligevel forekommer det mærkeligt, at Christiansborgs brand i virkeligheden er sidste gang i dansk kunst, at en større kreds af malere er blevet fængslet af ildens fascinerende farvepragt og brandens spændingsfyldte øjeblikke. End ikke besættelsestidens onde aar og de mange brande dengang har efterladt sig særlige spor i kunsten. I nogen grad skyldes det naturligvis, som allerede omtalt, fotografiets stigende betydning, men mon alligevel ikke den virkelige forklaring er, at det i vore dage er andre emner og andre veje nutidskunsten søger.

Den udvikling af brandbilledet, der her er forsøgt, belyses af billederne paa de følgende sider. De tilhører alle Kjøbenhavns Brandforsikring og er et udvalg af dets smukke samling af billeder af byens større brande. Henved 100 aar omfatter de, fra Lahdes stik af Christiansborgs brand 1794, der efterfulgtes af hans lille bog om byens brand det følgende aar indtil Christiansborgs brand 1884. Det er ikke dem alle, der er omtalt i denne indledning, men teksten under dem forklarer, hvad de forestiller.

Steffen Linnvald

Branden

i

KIØBENHAVN

d: 5. 6. og 7, Iuny 1795.

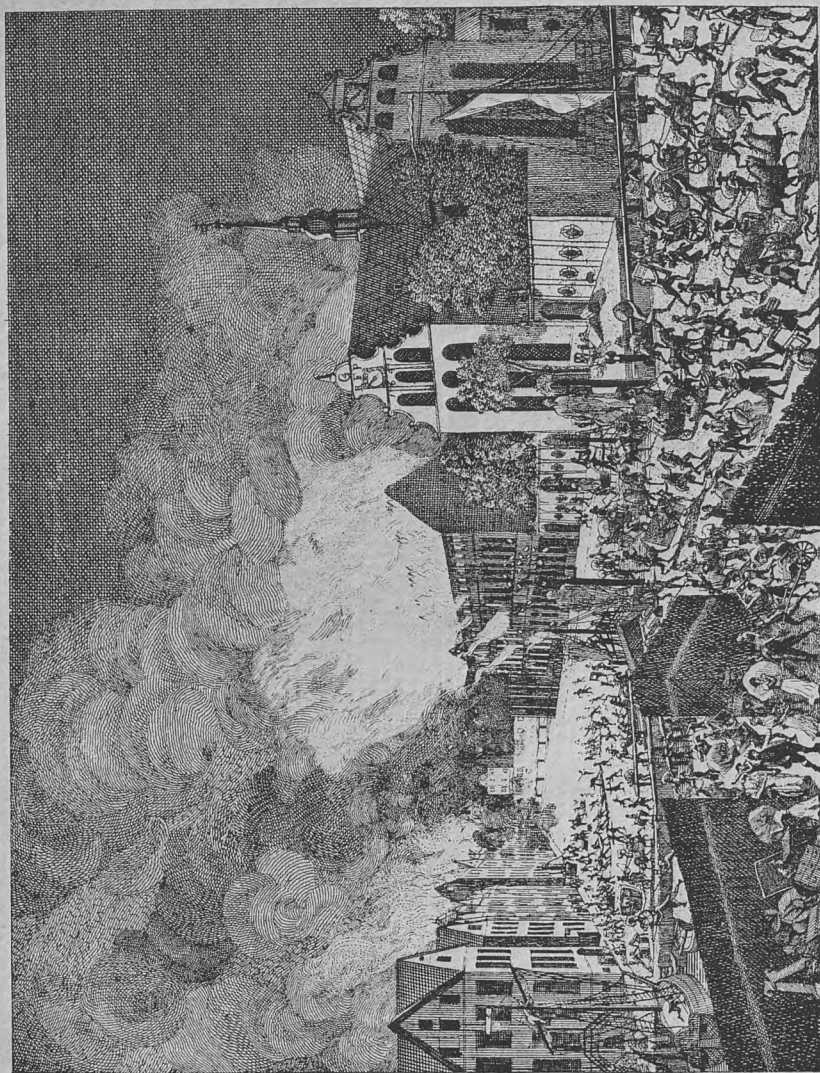

af
G. L. Lahde.

Utrøseligt, ja næsten unuigt maatte det forekomme enhver, at den Ild, som begyndte paa Gammelholm den 5te Junii 1795, skulde, uagtet de hyperlige Brand-Anstalter i Hovedstaden Kiøbenhavn, og den derved herskende Orden, i den korte Tid af nogle Timer kunde gribe saa vidt om sig, gjøre al menneskelig Hielp frugtesløs, og aneette saa almindelig en Ødeløggelse; men en bedrøvelig Erfaring har desværre saa føleligen overbevist os om det modsatte af denne tilsyneladende Umuelighed, at Ilden, Ødeløggelsen og sammes nærmeste Følger aldrig vil kunne udslættes af de derved Tilstedeværendes Erindring. Da jeg, som strax i Begyndelsen blev overfaldet af Ilden, og hele Branden igiennem var uden Hoepet, var selv Dievidne paa de fleste Steder, saa kunde jeg maaskee være istand til at give de Gravværende og Efterkommene en Idee om denne ierkevoerdige og sørgelige Begivenhed, hvis mine Kræfter dertil vare tilstrækkelige. Sandhed og Følelse, uden Overdrivelse og Udpyntning, skulde imidlertid lede saavel min Pen, som min Gravstif.

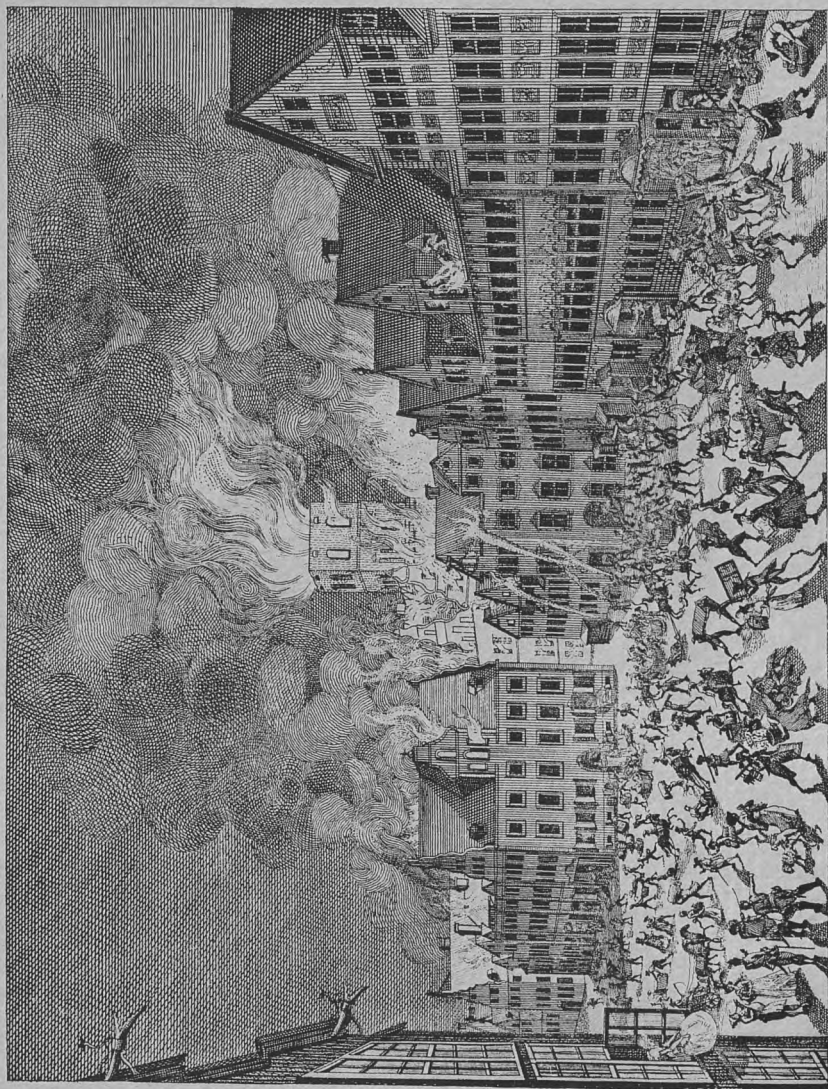
Begivenhederne paa de uhykkelige Dage den 5te, 6te og 7de Junii fulgde saa hastig paa hinanden, og indbefattede saa meget, at det vil være vanskeligt at give nogen sammenhængende Beskrivelse derom. Ved Ildens første Udbrud kunde vistnok ingen formode dens paafølgende saa frygtelige Omfang, og siden, da den tog saa pludselig Overhaand, var enhver saa interesseret derved,

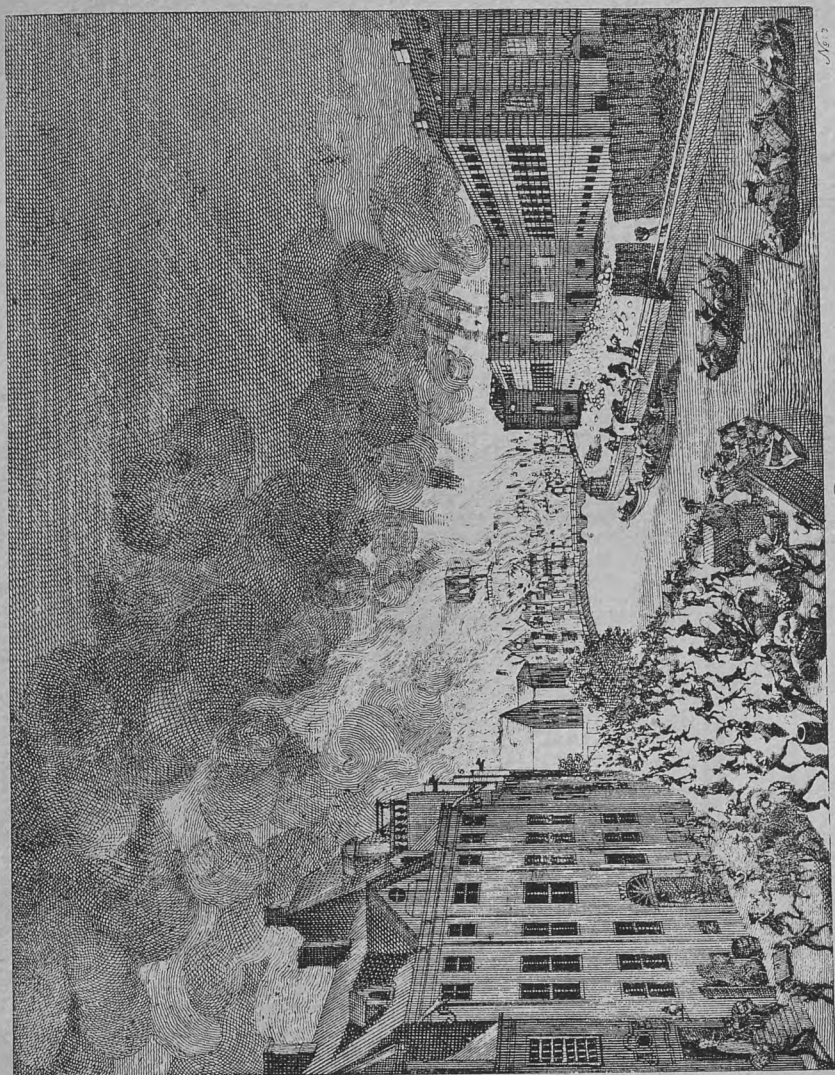
1795

Branden i Kiøbenhavn d 5 Augy 1795

1795

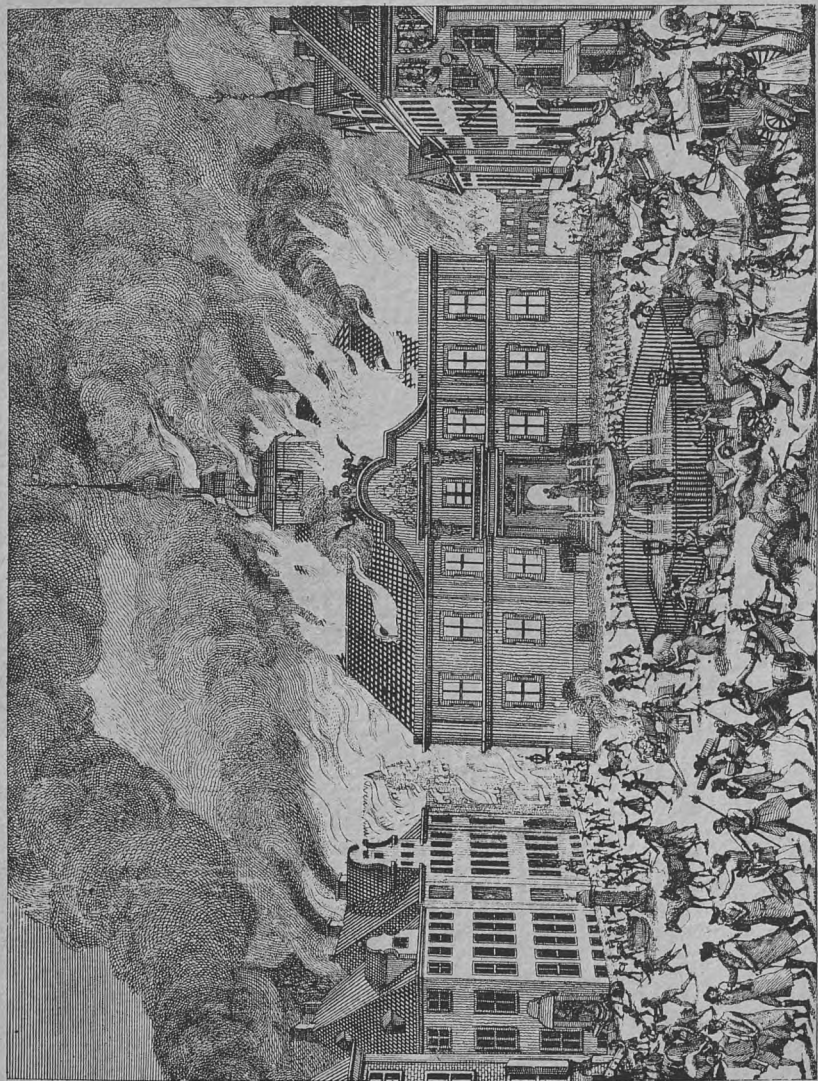

Branden i Kjøbenhavn, den 5 Juny 1795.

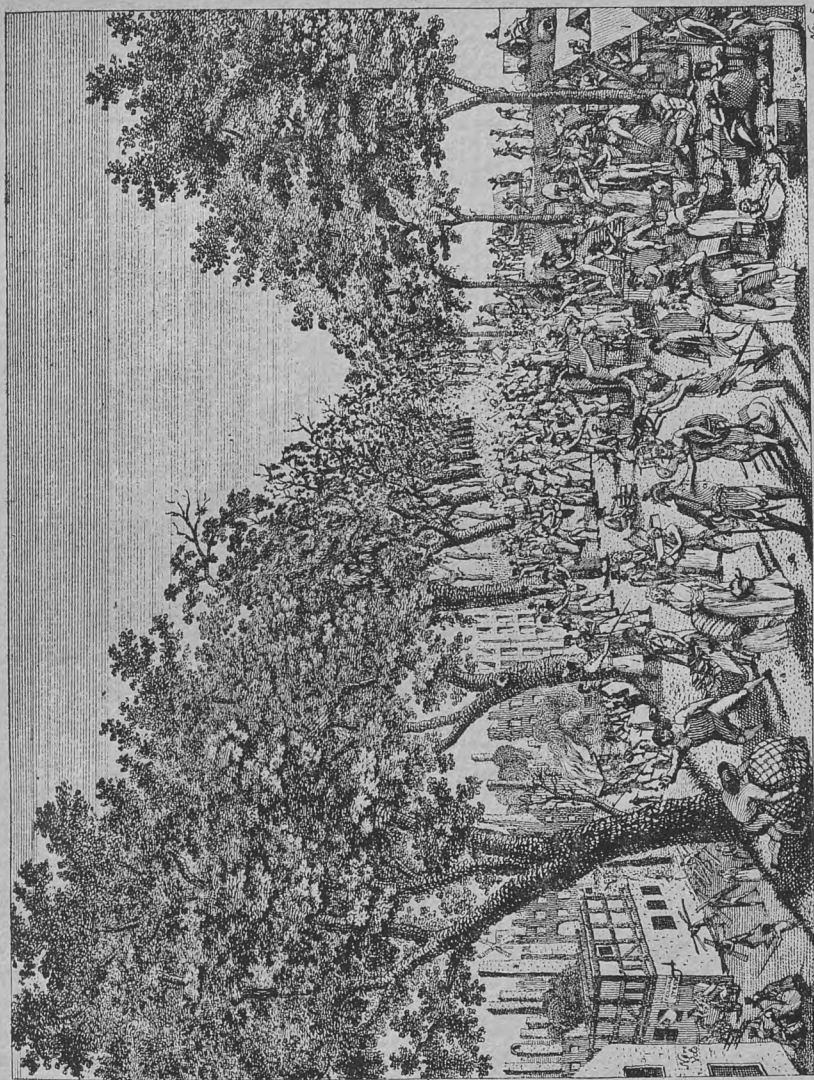
№ 3

Branden i Kiøbenhavn den 6 Junij 1795.

Branden i Kiöbenhavn d. 6 Junij 1795.

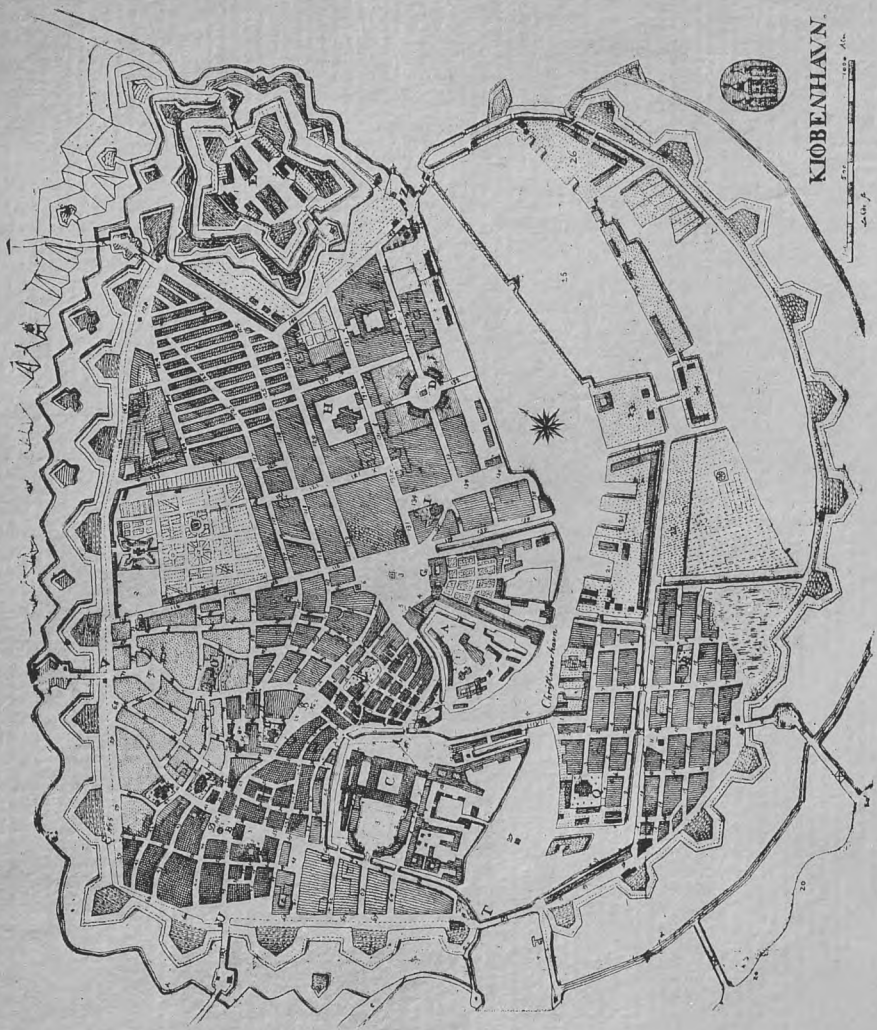
L. 1795. J. 1795.

1795

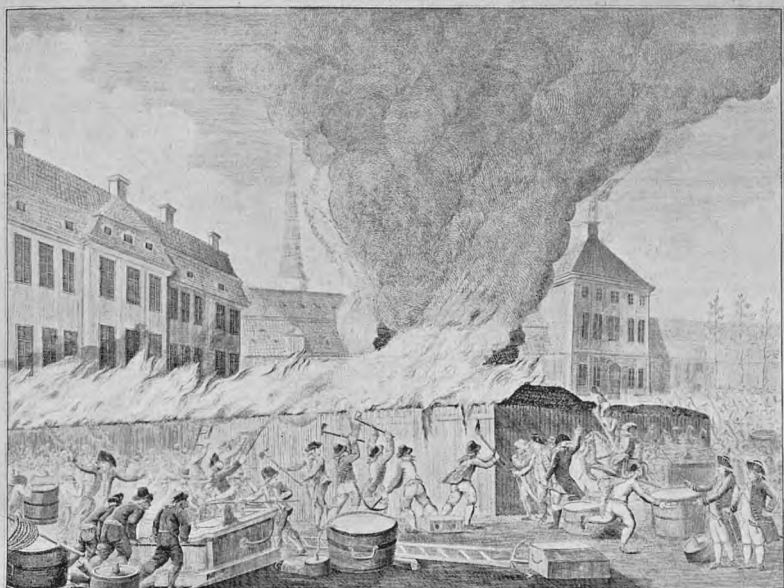
Z. H. H. fecit

Branden i Kiøbenhavn d 7 Junij 1795.

KJØBENHAVN

ALLER FÖRSTE UDBRUD AF KÖBENHAVNS ILSVADE .- V. JUNII MDCCXCV.-

OM EFTERMIDDAGEN IMELLEM III og IV. VED DÅLE HAVN PAA GAMMELBOLM.

PROSPECTEN ER TAGET PAA SMEDEN BOELIGEN LIGE FOR STEDET.

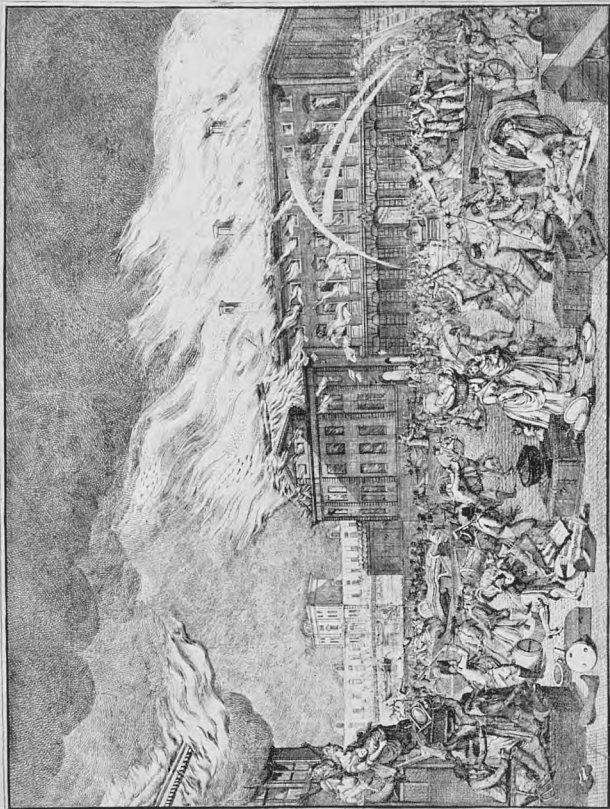

PREMIER DRETTOR DE L'INCENDIE DE COPENHAGUE AUX MAGASINS JULELLI VIDEN.

CHANTIER DELA MARINE LEV. JUN MDCCXCV ENTRE III.-IV HEURES APRES MIDI

LA VUE EST PRISE VERS LA FIN DE CRUYTER.

BILLEDETS TEKST: *Aller förste Udbrud af Kööbenhavns Ildsvaade den V Junii MDCCXCV om Eftermiddagen imellem III og IV. Ved Døle Haven paa Gammelholm. Prospecten er taget fra Smede Boeligen lige for Stedet.*

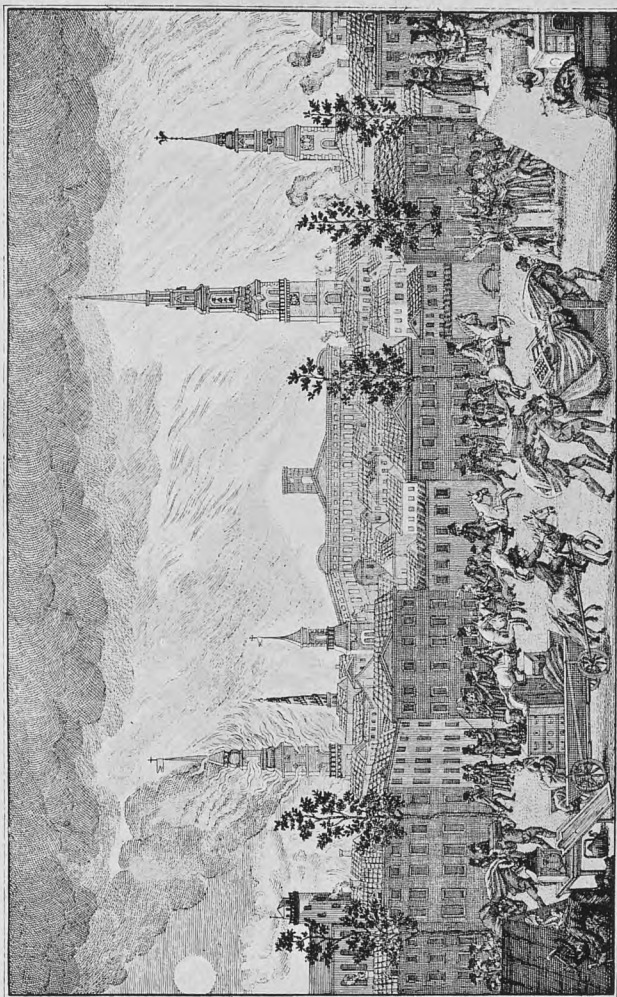

UBBREDELSEN AF IED-FAAEN TIL ADMIRALITETED.

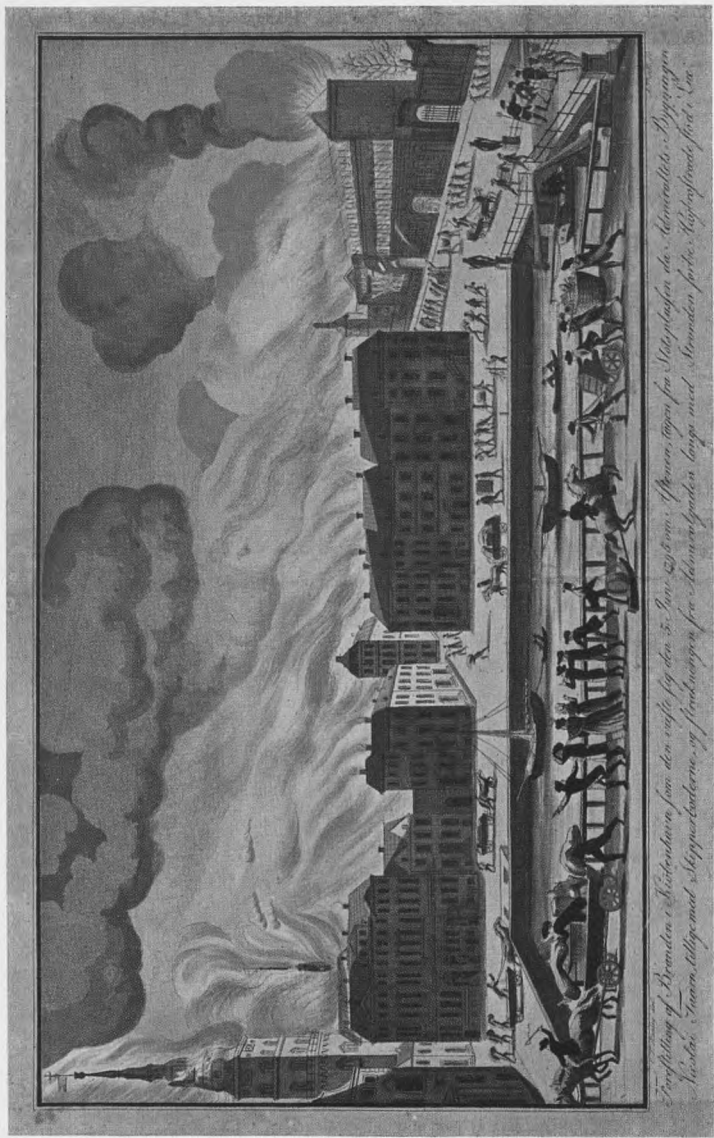
CONTINUATION DE L'EXECUTION. AUTRES DE L'AMIRALITE.

BILLEDETS TEKST: *Udbredelsen af Iidsnaaden ved Admiralitetet.*

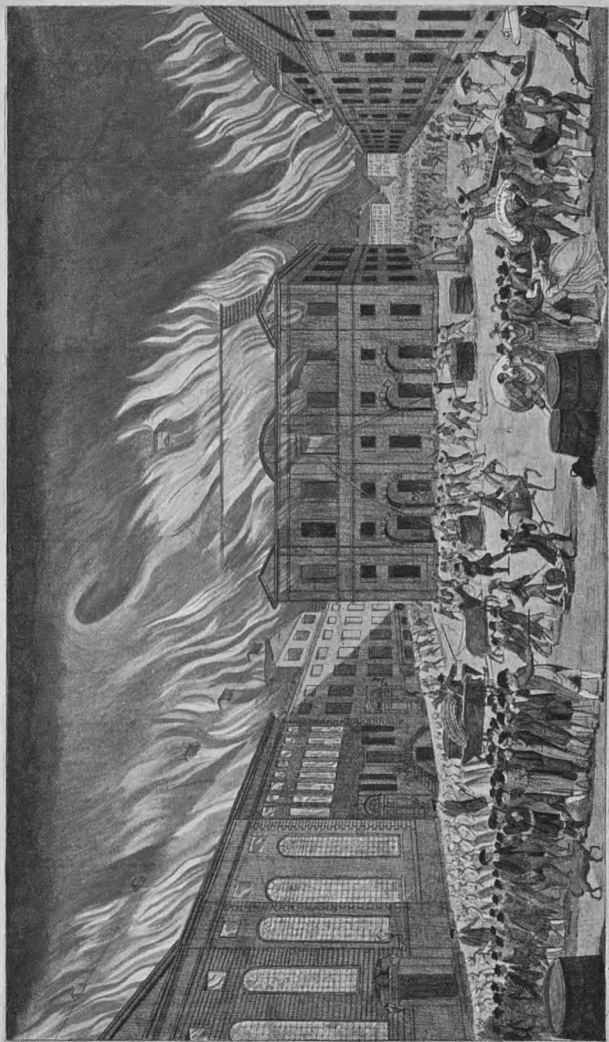
Foresstilling af den ublyskelige Ild's Vaade i Kiøbenhavn fra 52 til 74te Vaade
 1795. Prospecten er taget fra Ablefelds Mølle, Nalle fra under den Vorders Gæstf.
 1795. Prospecten er taget fra Ablefelds Mølle, Nalle fra under den Vorders Gæstf.

BILLEDETS TEKST: Foresstilling af den ublyskelige Ild's Vaade i Kiøbenhavn fra 52 til 74te Vaade i Kiøbenhavn fra 52 til 74te Vaade i Juni 1795. Prospecten er taget fra Ablefelds Mølle lige for Nørre Gaden

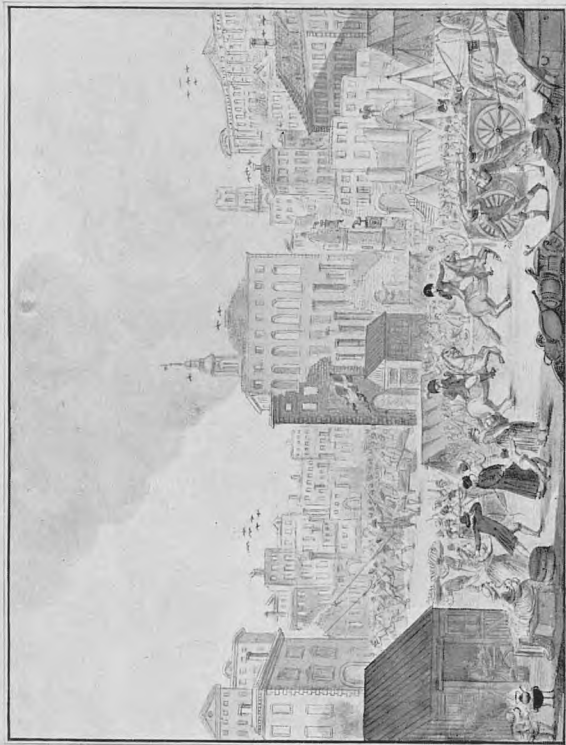
Forsættelse af Branden i Kiøbenhavn som den visse sig den 5. Juni 1795 om Aftenen, tagen fra Slotspladsen da Admiralstræde Bygningen
Nicolai Taarn, tilligemed Skjæpperbodernes, og Strækningen fra Admiralgaden langs med Stranden forlie Høybrostræde stod i Lue.

BILLEDETS TEKST: Forestilling af Branden i Kiøbenhavn som den visse sig den 5. Juni 1795 om Aftenen, tagen fra Slotspladsen da Admiralstræde Bygningen Nicolai Taarn, tilligemed Skjæpperbodernes, og strækningen fra Admiralgaden langs med Stranden forlie Høybrostræde stod i Lue.

C. F. Borching del.
 Forsvælgning af Branden i Auctenticaen, som den viste sig den 6. Juni 1793 om Eftermiddagen da Stadens civile Aresthus, Raadhuset tilligemed
 de omkringliggende Bygninger stode i Brand hvor man ligeledes ser Veisenhus bormene med deres Lærere og Fangerne med Vognen fra Silden.

BILLEDETS TEKST: Forestilling af Branden i Kiøbenhavn som den viste sig den 6. Juni 1793 om Eftermiddagen da Stadens civile Aresthus = Veisen-
 huset og Raadhuset tilligemed de omkringliggende Bygninger stode i Brand hvor man ligeledes ser Veisenhus bormene med deres Lærere og Fangerne med Vogn
 at redde sig fra Ilden.

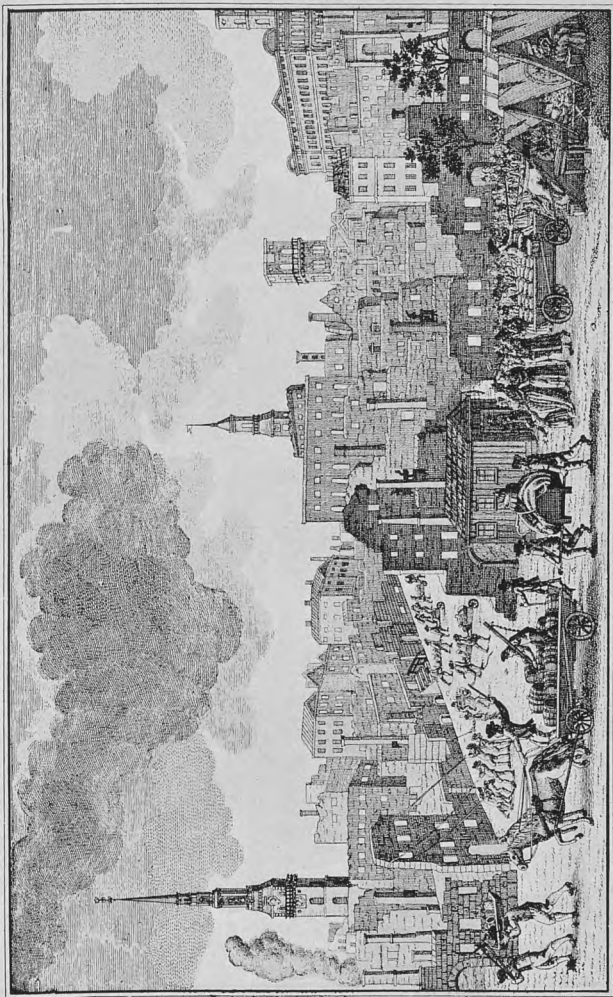
TEKST N:O 15:00 DA BØGEN IKKE LÆSES, MEN KUN TILSÆTTS TIL BILDETS
 LEVETID FOR NÅGANGS UDSKENDTE BEKENDTE, ALINGS.

Den 17de Junii 1771
 Den 17de Junii 1771
 Den 17de Junii 1771

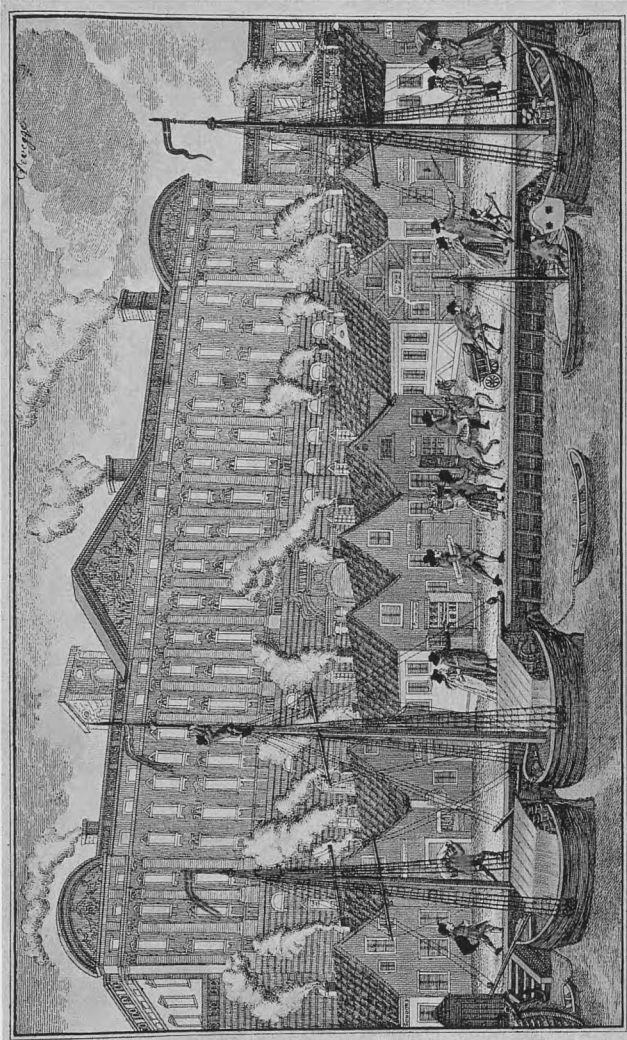
Den 17de Junii 1771
 Den 17de Junii 1771
 Den 17de Junii 1771

BILLEDETS TEKST: Den VII Junii da Kööbenhamns Ildeneade nær stanset MDCCXCIV.
 Hellige Gæstes Kirke I aarn. Bagerens Gaard i Jarvegaden som blev frelet enskiönt
 mit i flammen. Christianshørgs Slot. Friderichsberggaden.

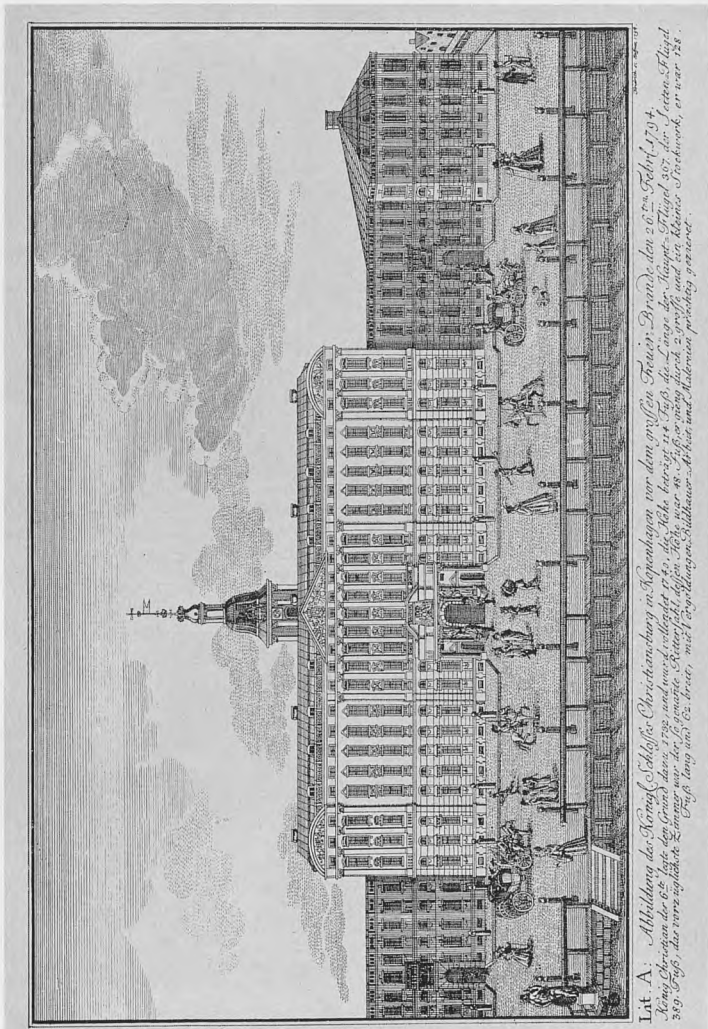
Forstilling af Københavns Stræde efter Ildvaaden den 5. og 6. Juni 1795.
 Som vedvarede til den 7. de Juni. Prospecten er taget fra Vester-Port.
 Forstillingen om Kjøbenhavns Gade nach dem Feuer-Brandt am 5 ten Juni 1795.
 vedhæft sig 2ten zum Jahr anhehle. Der Prospect ist genommen über den Vester-Port.

BILLEDETS TEKST: Forestilling af Københavns stræde efter Ildvaaden den 5de Juni 1795, som vedvarede til den 7de Juni. Prospecten er taget fra Vester Port.

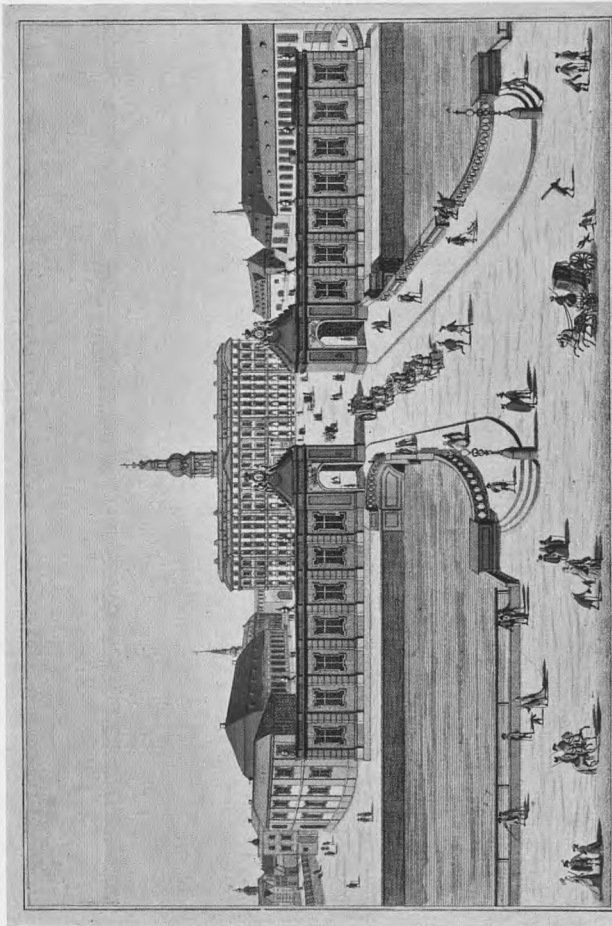
Prospect af Slots Pladsen i Kriehenhavn efter den store Iids Vaad 1795, som
 blev bebygget med kongelig Tilladelse, den hvortil i 8de Tver Gader, og
 2de Hoved Vagtaager forbi Canalen og Slottet.
 Prospect der Schloß-Platz in Kriehenhavn wie selber nach dem großen Faar-
 Brande 1795 mit königl. Erlaubnisse bebauet wurde, er befinhet aus 8 Quer-
 Gassen, und den Haupt Vagtaagen an den Canal, und forbi dem Slottet so.

BILLEDETS TEKST: Prospect af Slots Pladsen i Kriehenhavn efter den store Iids Vaad 1795, som blev bebygget med kongelig Tilladelse, den be-
 staar i 8de Tver = Gader, og 2de Hoved Vagtaager forbi Canalen og Slottet.

Lit. A. *Abbildung des Königl. Schlosses Christianburg in Kopenhagen vor dem großen Feuer-Brande den 26. Febr. 1794.
 König Christian der 6te legte den Grund dazu 1732, und ward vollendet 1740, die Höhe beträgt 114 Fuß, die Länge der Haupt-Flügel 367.
 289 Fuß, das vorzüglichste Zimmer war der so genannte Ritter-saal, dessen Höhe war 48 Fuß, er gieng durch 2. große und ein
 kleines Stockwerk, er war 128. Fuß lang und 62. breit, mit Vergoldungen, Bildhauer-Arbeit, und Malereien prächtig gezieret.*

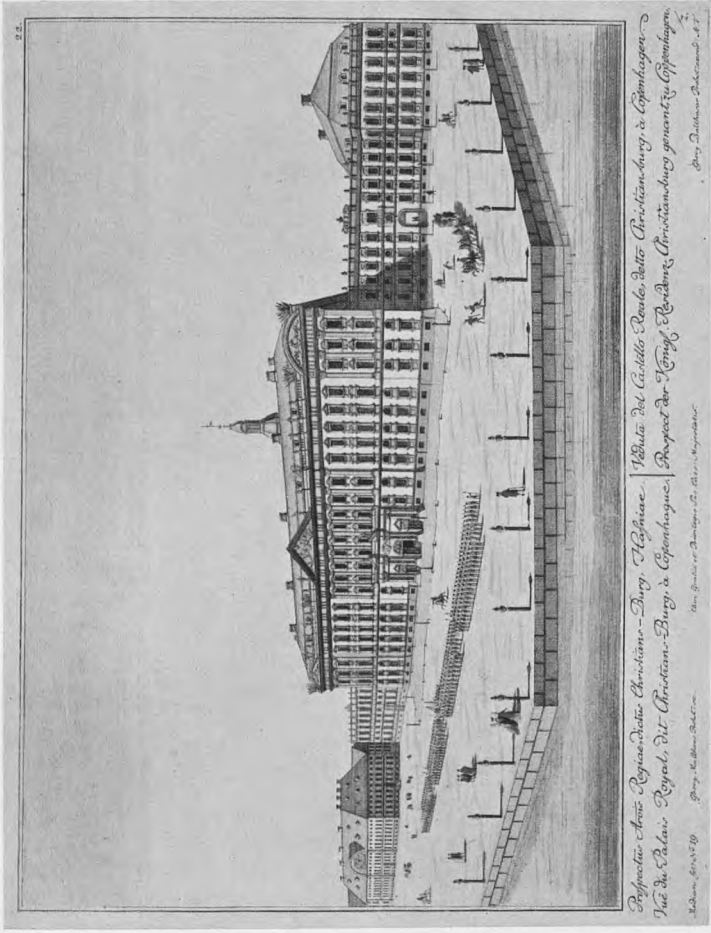
BILLEDETS TEKST: *Abbildung des Königl. Schlosses Christianburg in Kopenhagen vor dem großen Feuer-Brande den 26. Febr. 1794.
 König Christian der 6te legte den Grund dazu 1732, und ward vollendet 1740, die Höhe beträgt 114 Fuß, die Länge der Haupt-Flügel 367.
 der Seiten-Flügel 389. Fuß, das vorzüglichste Zimmer war der so genannte Ritter-saal, dessen Höhe war 48. Fuß, er gieng durch 2. große und ein
 kleines Stockwerk, er war 128. Fuß lang und 62. breit, mit Vergoldungen, Bildhauer-Arbeit, und Malereien prächtig gezieret.*

Prospectus Aræis Regiæ, dictæ Christianiæ-Burgi, Hafniæ. Veduta del Cavalle Reale, detto Christianiæ-Burgi à Copenhague.
 Visu deo Palais Royal, dit Christianiæ-Burgi, à Copenhague. Prospect der Königl. Residenz Christianiæ-Burgi genant zu Copenhagen.

Hæret. 1750. Georg Meißel. Sculp. et incidit. Cæc. Goussier. Sculp. et incidit. Georg Balthasar. Delit. et incidit.

BILLEDETS TEKST: Prospectus Aræis Regiæ, dictæ Christianiæ-Burgi, Hafniæ. Visu deo Palais Royal, dit Christianiæ-Burgi, à Copenhague. Veduta del Castello Reale, detto Christianiæ-Burgi, à Copenhague. Prospect der Königl. Residenz Christianiæ-Burgi genant zu Copenhagen.

176

Prospectus Aërie Regiae dicitur Christianens-Burg, Hafniae. | Veduta del Castello Reale detto Christianens-Burg à Copenhague.
 Vue du Palais Royal, dit Christianens-Burg à Copenhague. | Prospect der Königl. Residenz Christianensburg genant zu Copenhagen.

Gedruckt bey Johann Neuberger
 in der Stadt bey dem Neuen Thore

Des. J. B. de la Tour
 Sculp.

Chez la Citoyenne Pichon, au Palais National, à Paris.

BILLETS TEKST: Prospectus Aërie Regiae dicitur Christianens-Burg, Hafniae. Vue du Palais Royal, dit Christianens-Burg, à Copenhague. Veduta del Castello Reale, detto Christianensburg, à Copenhague. Prospect der Königl. Residenz Christianensburg genant, zu Copenhagen.

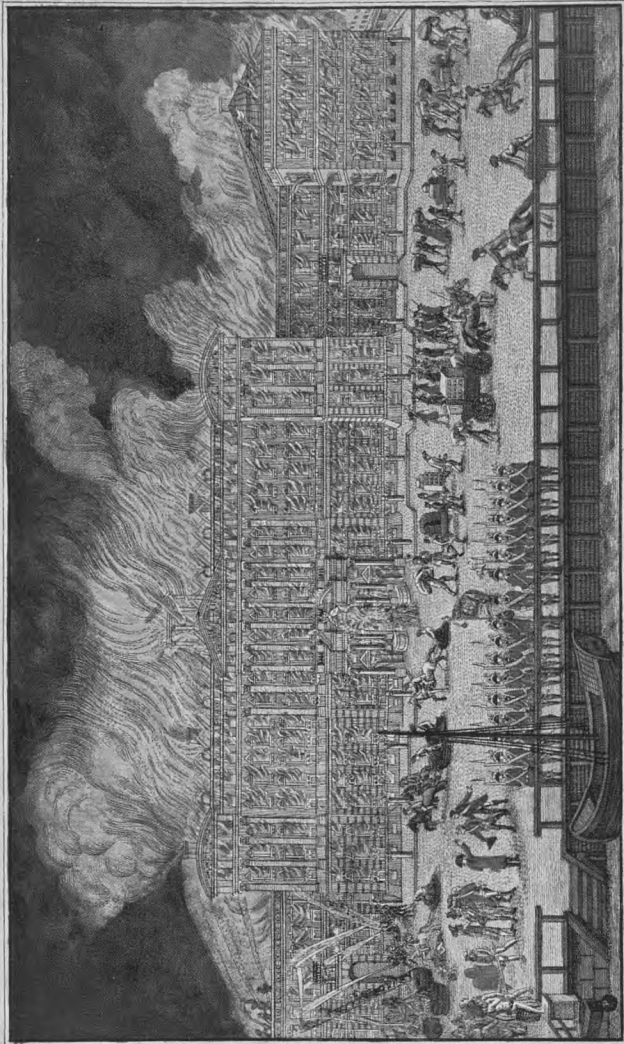
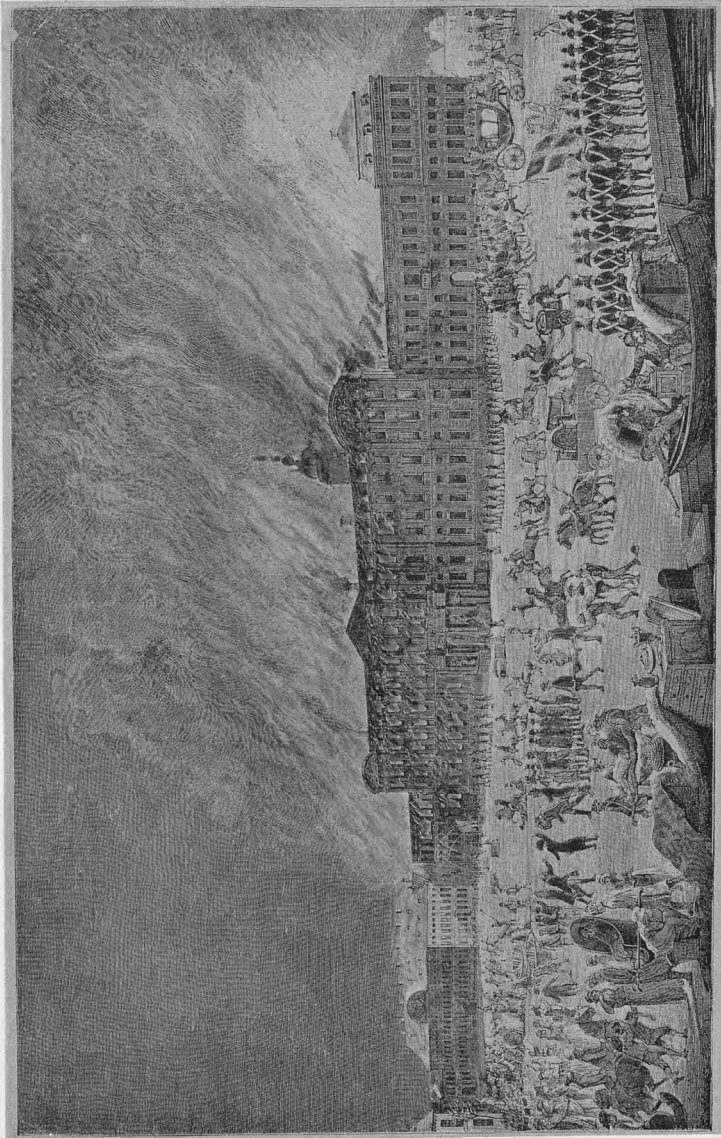
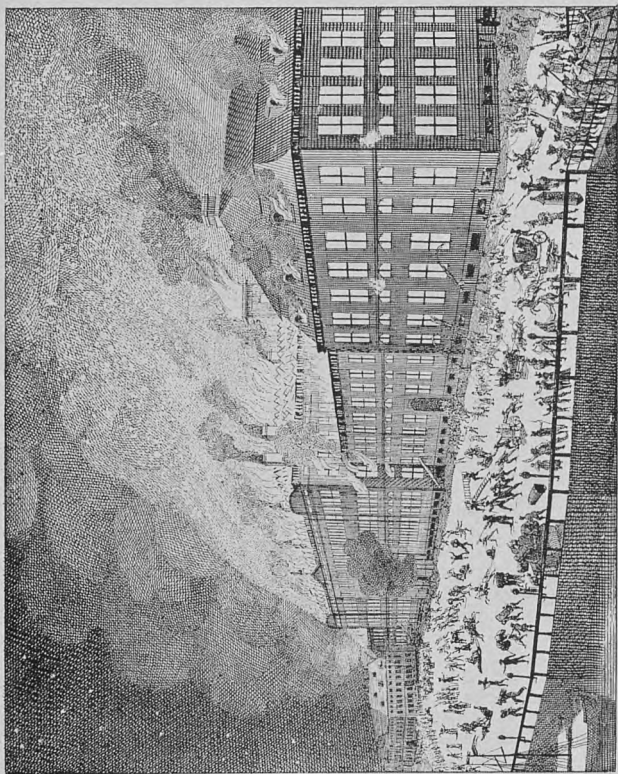

Abbildung des größten Feuer-Brandes welcher eine der größten Residenzen in Europa, die Christiansburg
in Kopenhagen mit vielen Kostbarkeiten verzehrte, den 26ten Februarii N° 1794.
Lit. B.

BILLEDETS TEKST: *Abbildung des großen Feuer-Brandes welcher eine der größten Residenzen in Europa, die Christiansburg in Kopenhagen mit vielen Kostbarkeiten verzehrte, den 26ten Februarii Ao 1794.*

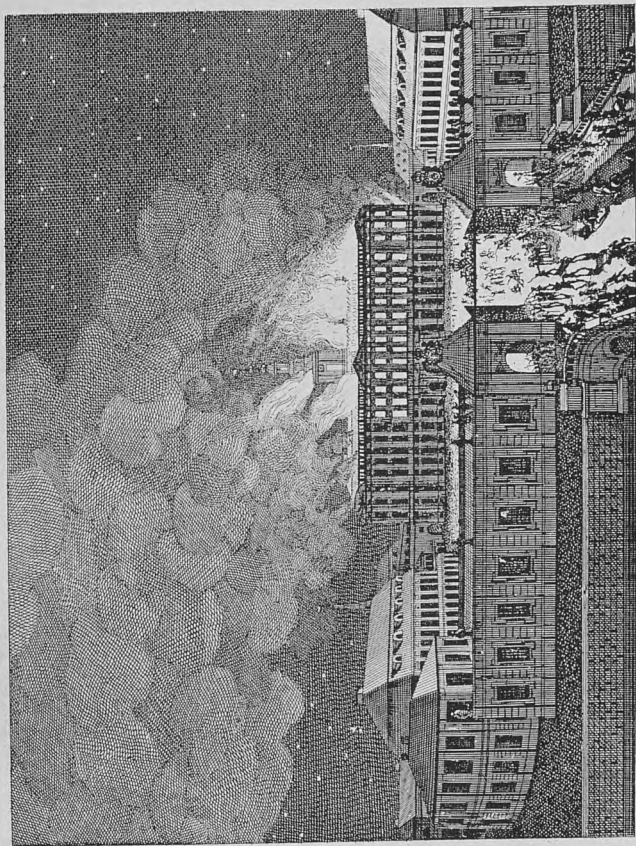

Trasmiti after C. F. Stanley

Prospekt af Christiansborgs Odelsgælle, d. 26 Febr. 1794

BILLEDETS TEKST: *Prospekt af Christiansborgs Odelsgælle, d. 26 Febr 1794.*

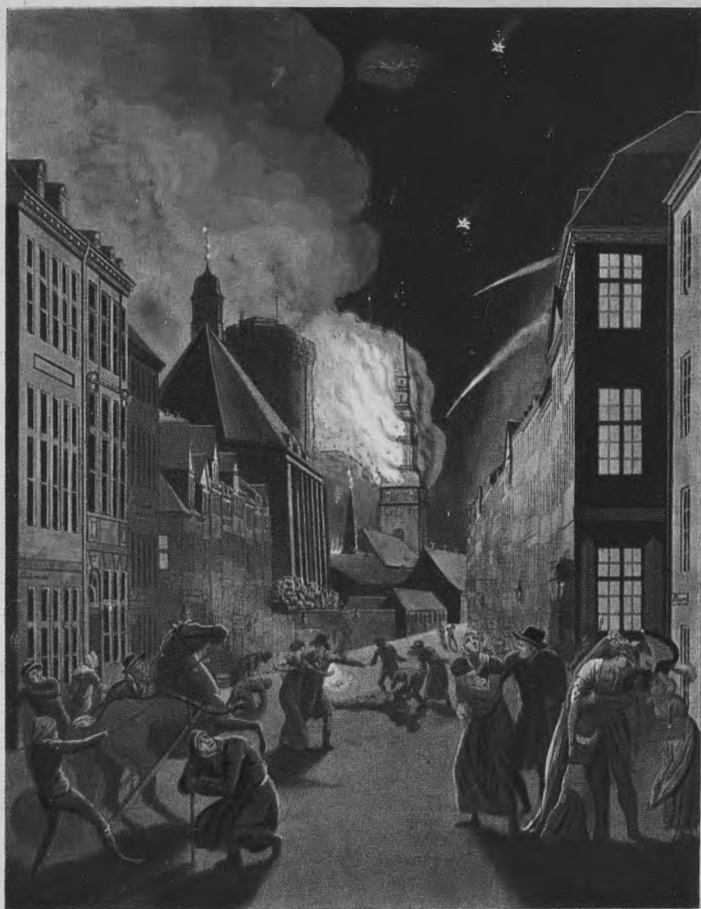
Christiansborgs Pødelæggele. d 26 Febr. 1794.

BILLEDETS TEKST: *Christiansborgs Pødelæggele d 26 Febr. 1794.*

*Bidrag til Amager Tor.
Bidrag til Kiøbenhavnens nyste Skilderie.*

BILLEDETS TEKST: Amager Tor. Bidrag til Kiøbenhavnens nyste Skilderie.

C. W. Eckersberg pinsit.

G. L. Labde skulpt.

Vor Frue Taarns Brand

Natten mellem 4 og 5 Sept. 1807, seet fra Landemærket.

Afgrundens Pile sig mod Himlen hæve,
Og Staden, Templet, alle Hjerter bæve!

Seer, Dyd og Retfærd flye fra Torden!
O! Himmel, slumrer da din Torden!

fraas hos Labde i Gællebogen 22.

Stænder.

C. W. Eckersberg pinsit

G. L. Labde sculpsit

Vor Frue Taarns Brand

Natten mellem 4 og 5 Sept: 1807 seet fra Landemærket

Afgrundens Pile sig mod Himlen hæve,
Og Staden, Templet, alle Hjerter bæve!

Seer, Dyd og Retfærd flye fra Torden!
O! Himmel slumrer da din Torden?

*Fru Kirkes Brand, set fra Langebro
Originaltegning i Farver af C. W. Eieberg*

Photography by — 1897

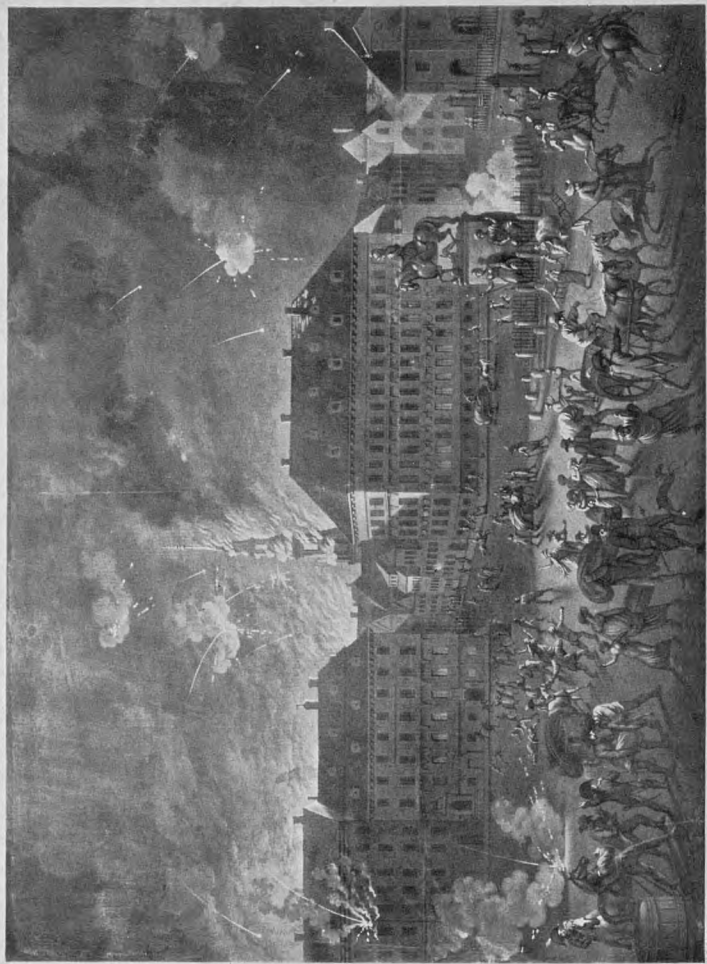

C. W. Erckersberg pinsit

Kiøbenhavn

Natten mellem 4 og 5 Sept: 1807, set fra Christianshavn
 Din Udaad, Albion! du seuer glad;
 men skæb! naar Herrens Torden Udaad rammer.

G. L. Laube sculptit

Den vædsomme Nat i Kiøbenhavn imellem den 4de og 5de Sept: 1807.

C. A. Lorentzen pins.

Den vædsomme Nat i Kiøbenhavn mellem den 4de og 5de Sept: 1807

J. F. Clemens sculp.

P. L. Saxsen pinx.

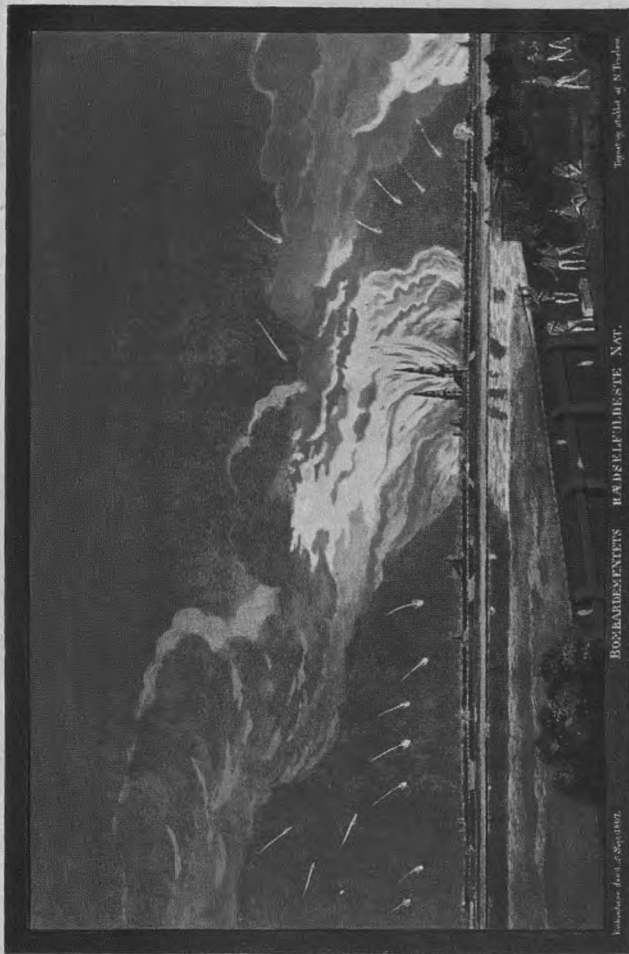
H. Winsler sculps.

KIÖBENHAVNS BOMBARDEMENT.

P. L. Saxsen pinx.

Kiöbenhavns Bombardement

H. Winsler sculps.

Kiøbenhavn den 4-5 Sept: 1807.

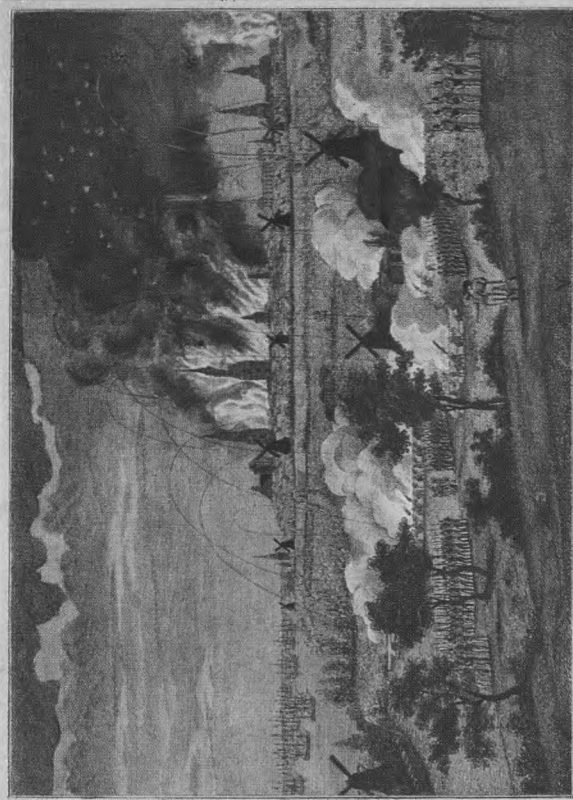
BOMBARDEMENTETS RÅDELSFULDSTE NAT.

Udtrykket er taget af S. Trulsen.

Kiøbenhavn den 4-5 Sept: 1807

Bombardementets raadelfuldste Nat.
Udsigten fra St. Hans Hospitals Høje.

Tegnet og studeet af N. Trulsen

Det engelske venskabelige Bombardement

fra

KIØBENHAVN

d. 2, 3 og 4 Sept. 1807

S. H. Petersen (2) del.

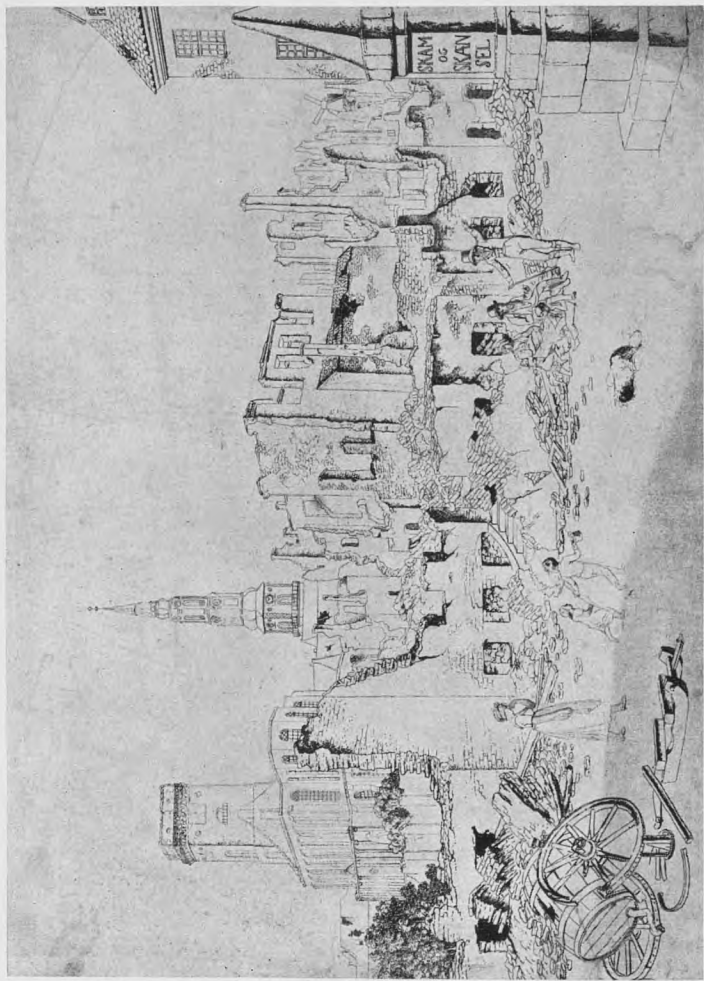
Det engelske venskabelige Bombardement

fra

Kiøbenhavn

d. 2, 3 og 4 Sept. 1807

S. H. Petersen sculp.

*Ulfeldts Plads (Gaalbrodre Torv) efter Bombardementet
Stik af G. L. Labbe efter Maleri af
J. P. Møller med Stoffage ved C. W. Eickersberg*

Brend på Christianshavn (Holms Plads)
(ukendt maler)

Brand i Langebros Dampsmille d. 8. Febr. 1832
Maleri af F. H. Svdring

*Brand på Cbristsianshavn (Holms Plads)
(ukendt maler)*

*Pladsbrand på Christianshavn, set fra Blaa Pælsus i nærheden af Toldboden.
Maleri af C. F. Sørensen 1854*

Brand på Adolphs Plads, bag Børsen, natten mellem den 20.-21. december 1816
Maleri af C. L. F. Messman

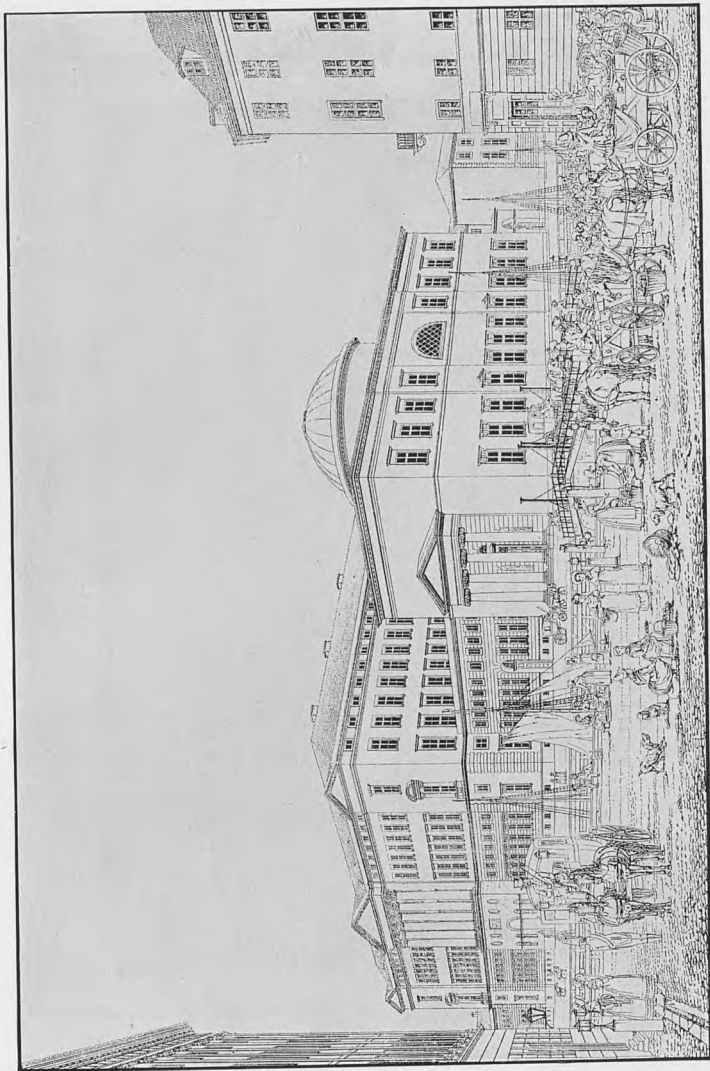
*Ildebrand i Instrumentmager Marcballs Gaard i Bredgaden
Maleri af J. P. Møller 1828*

*Pladsbrand på Christianshavn
Maleri af C. Zentzen 1843*

*Møllebrand på Amagerbrogade
Maleri af F. E. Wølperding 1837*

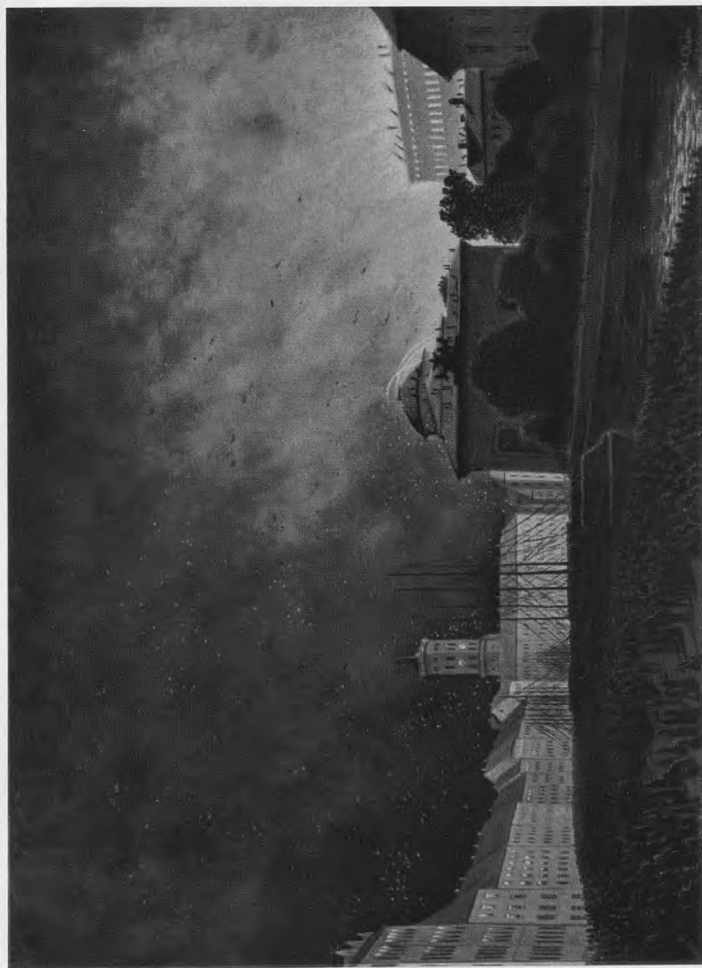
*I. Holm sculptsit
Das Schloss Christiansburg
vom Amacker Markt gesehen.*

*H. G. F. Holm delin.
Christiansborg Slot
set fra Amager-Torv.*

Copenhagen.

*Christiansborg Slots brand den 3. oktober 1884.
Maleri af prof. Otto Bache.*

*Christiansborg Slots brand natten mellem den 3. og 4. oktober 1884.
Set fra Frederiksholms Kanal ved Raadhusstræde kl. ca. 10 aften.
Maleri sign. H. Olsen.*

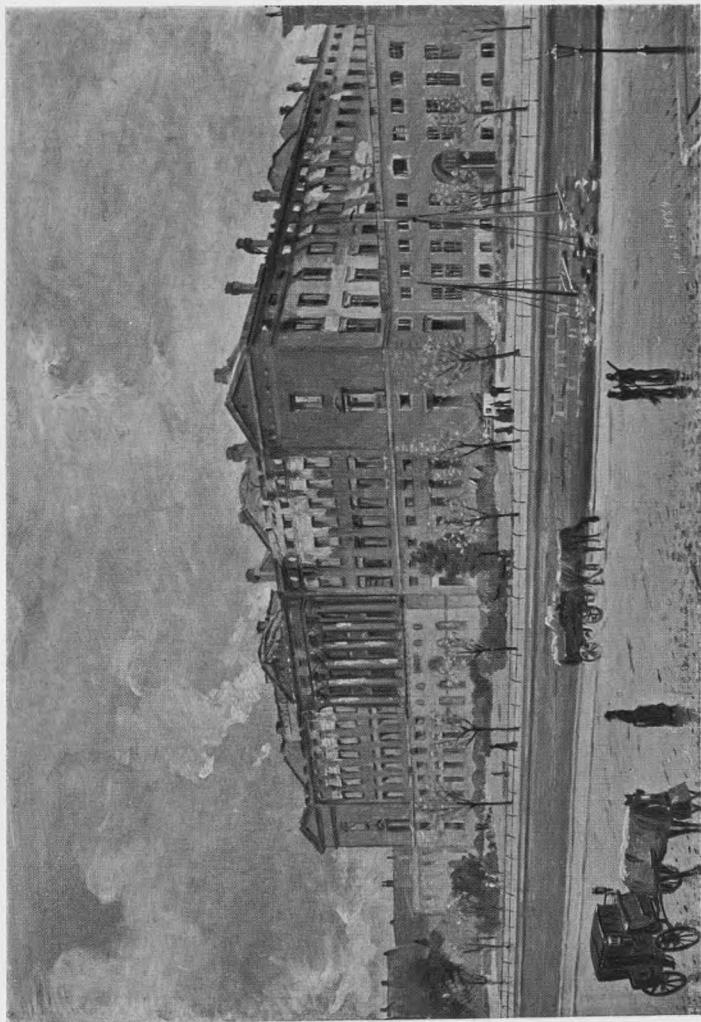
*Færeløst radering af Christiansborg Slots brand 1884 set fra Børsbroen.
Af Hans Nicolai Hansen.*

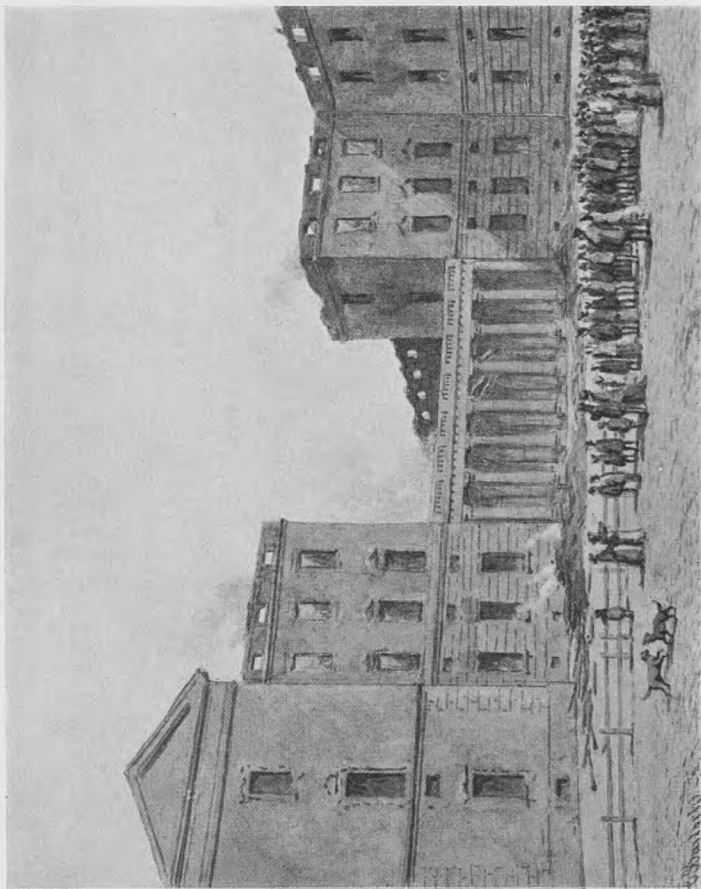
*Christiansburg Slots brand set fra Christianshavn, syd for den gamle Knippelsbro.
Maleri af P. I. J. Ølsted.*

*Parti fra Christiansborg Slots ruiner.
Maleri af Chr. C. Andersen, oktober 1884.*

*Christiansborg Slot efter branden.
Maleri af C. Chr. Andersen, 10.-11. oktober 1884.*

Christiansborg Slot efter branden, set fra Ridebanen.
Akvarel af C. Barisch.

